

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **V.E.**
státní příslušnost Moldavská republika
t. č. pobytem Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty 234, 739 21 Vyšní
Lhoty
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2024, č. j. OAM-46/BA-BA07-ZA03-2024,
takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 4. 2024, č. j. OAM-46/BA-BA07-ZA03-2024 („napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 11. 4. 2024, zamítl žádost žalobce o udělení

mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 10. 1. 2024. Dne 17. 1. 2024 žalobce poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu a mimo jiné uvedl, že ve vlasti pracoval v armádě na hraničním přechodu mezi Moldávií a Podněstřím. Při výkonu své práce zastavili (pozn. soudu.: žalobce hovořil v množném čísle bez konkretizace dalších osob) auto, které směřovalo z Podněstří do Moldavska a našli v něm drogy (marihuanu). Pozvali odpovídající pracovníky, kteří převozce drog zatkli a zabrali i auto, které drogy převáželo. Poté se žalobce ptal (pozn. soudu: není uvedeno koho), proč je nezvou k výsledku. Bylo jim sděleno, aby na to zapomněli a po určité době začaly žalobci přicházet výhrůžky. Několikrát je sledovali, ale bylo to v době, kdy byli v práci, a to nic nemohli dělat, protože byli ozbrojeni. Jednoho člověka z žalobcovy skupiny chytili a ztloukli. Byli nějakým způsobem spojeni s policií, nabízeli jim peníze, které si nevzali. Periodicky je hledali doma a ptali se ně příbuzných. Poté byl žalobce u strýce na jiném místě Moldavska a následně si koupil letenku a odletěl do České republiky.
3. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 25. 1. 2024 žalobce uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal až tři roky po příjezdu do České republiky kvůli tomu, že nevěděl, jak se to dělá. Při odjezdu z vlasti neměl žádné problémy, neměl ani problémy se státními či bezpečnostními orgány ve své vlasti. Jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se bojí vrátit, protože má pocit, že když se vrátí, přijde o život nebo bude na invalidním vozíku. Zopakoval, že sloužil v armádě, jeho úkolem bylo hlídat hranici mezi Moldávií a Podněstřím. Při této činnosti zastavili podezřelý automobil, jehož řidič nereagoval na značky na silnici. V autě našli skrýš s drogami. Pozvali odpovídající orgány, zadrželi řidiče a zabrali mu vozidlo. Po uplynutí několika hodin se dotázali velitele, jestli budou zváni k výsledku. Bylo jim oznámeno, aby na to zapomněli a že se tím zabývají jiné orgány. Po dvou týdnech začali nějací lidé přicházet k žalobci domů, jednoho z kolegů žalobce zbili. Snažili se žalobce sledovat, ale nemohli se k němu dostat, protože pokud byl v zaměstnání, byl vyzbrojen. Poté, co si žalobce uvědomil, že je to čím dál horší, rozvázal pracovní poměr a odjel ke svému strýci, který žil v jiné části Moldavska. Blízcí mu sdělili, že jej v bydlišti někdo hledal. Proto si žalobce koupil letenku a odletěl do České republiky. Žalobce dále sdělil, že řidič vozidla s drogami byl ve spojení s některými orgány, asi s policií. Na policii se žalobce ve vlasti neobrátil, bál se propojení vyhrůžující skupiny s policií. O tomto propojení nemá důkaz, myslí si to. O pronásledování žalobce nic nevěděl velitel ani útvar, ve kterém žalobce působil, jelikož se na ně žalobce neobrátil. V místě pobytu u strýce mu nikdo nevyhrožoval.
4. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Moldavsko, Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu“ z října 2023. Podle této zprávy v Moldavsku nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí z důvodu mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Situace v zemi zůstávala – přes obavy z rozšíření ruské agrese z Ukrajiny do Moldavska a zátěž spojenou s ukrajinskou uprchlickou vlnou – stabilní a v zemi neprobíhal žádný vnitřní ani vnější ozbrojený konflikt. Moldavsko splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a může být nadále zařazeno na seznamu bezpečných zemí původu.

5. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobcem předložené dokumenty pouze prokazují, že měl platnou smlouvu o vojenské službě do 6. 2. 2021, nedokládají, že měl ve vlasti problémy, byl jakkoli pronásledován, či že mu někdo vyhrožoval. Dále uvedl, že k zadržení automobilu s drogami došlo již v roce 2019, následně žalobce sám opustil službu v bezpečnostních složkách, v roce 2020 opustil i Moldavsko. Na zadržení automobilu se nepodílel jen žalobce, který v případě převozu drog již nijak do odjezdu z vlasti aktivně nevystupoval, věc byla předána nadřízeným orgánům. Žalovaný neshledal relevantní důvod, proč by měly neznámé osoby v současné době žalobci z důvodu zajištění drog vyhrožovat. Žalobce situaci s výhrůžkami a pronásledováním v Moldavsku nijak neřešil, nikomu ji nenahlásil ani nepodal trestní oznámení, nesdělil obavy svému nadřízenému ani komukoliv z vojenské správy, kde pracoval. Současně neuvedl žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by mu bezpečnostní sbory Moldavska odmítly poskytnout pomoc nebo že by tato pomoc pro něj nebyla dostupná. Navíc žalobce v průběhu správního řízení sdělil, že ve vlasti neměl žádné problémy se státními ani s bezpečnostními orgány. Žalovaný měl za to, že i kdyby vyhrožování nastalo i po návratu žalobce do vlasti, má dle informací o zemi původu žalobce možnost těmto problémům efektivně čelit; v Moldavsku reálně existují možnosti pomoci proti protiprávnímu jednání. V době, kdy se žalobce odstěhoval ke strýci do místa vzdáleného 50 km od místa bydliště, jej nikdo nehledal; žalobce tak nevyvrátil možnost vyřešit své dosavadní problémy ve vlasti přestěhováním se na jiné místo v Moldavsku. Žalobce tvrdí, že při překročení hranic bude skupina informována o jeho návratu, avšak v průběhu pohovoru sdělil, že žádné problémy s vycestováním z vlasti neměl. Žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně po příjezdu na území České republiky a pobýval v ní s padělanými doklady. Žalovaný považoval podání žádosti o mezinárodní ochranu jako účelové, žalobce se prostřednictvím žádosti chtěl vyhnout vyhoštění a zajistit si možnost, aby mohl v České republice legálně pracovat. Z uvedených důvodů žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

III. Žaloba

6. Žalobce v žalobě namítal, že v rámci žádosti o mezinárodní ochranu popsal, že pašeráci drog, jejichž vozidlo v příhraničí s Podněstřím zadržel, jsou propojeni s armádními či policejními strukturami. K tomuto závěru jej vedla skutečnost, že ve vlasti nedošlo k zahájení jakéhokoli řízení, které by souviselo se zadrženým vozidlem, svědectví žalobce není žádané, panuje zájem o utajení této věci. Kolega žalobce byl pašeráky zbit.
7. Žalobce se dále neztotožnil se zhodnocením jeho žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné. Jeho obavy z vycestování do vlasti nevyvěrají pouze ze soukromoprávního sporu. Žalobce vykonával v době zadržení vozidla pašujícího drogy vojenskou službu, byl tedy v postavení orgánu veřejné moci. Následně čelil výhrůžkám nejen ze strany soukromých osob, ale i nečinnosti moldavské policie, což ho přivedlo k závěru, že je tato složka propojena s pašeráky a má zájem na tom, aby se případ pašování drog nikdy nevyšetřil. V místě hraničního přechodu, kde vykonával vojenskou službu, působí jak moldavské, tak podněsterské a ruské orgány; obavy žalobce tak zasahují do zájmů překračujících působnost Moldavských orgánů.
8. Podle žalobce žalovaný vydal napadené rozhodnutí, aniž by obstaral podklady hodnotící Moldavsko stran vymahatelnosti práva, funkce policejního orgánu, existence ombudsmana

či orgánu vnitřní kontroly a generální inspekce bezpečnostních sborů. Napadené rozhodnutí označilo argumentaci žalobce za nedostatečně relevantní pro azylové posouzení, byť není pravdou, že by byl žalobce v konfliktu toliko se soukromými osobami. Již sama skutečnost, že se žalobce dostal do konfliktu jako zástupce orgánu veřejné moci svědčí o jisté nadřazenosti či spojení soukromých sil (v tomto případě patrně narkomafií) a moldavskou policií.

9. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný nepovažoval žalobní námitky za důvodné.
11. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2023, sp. zn. 3 Azs 316/2023, a ze dne 27. 2. 2024, sp. zn. 5 Azs 200/2021, podle kterých je to právě žadatel, který nese důkazní břemeno ohledně prokázání, že v jeho případě nelze domovský stát považovat za bezpečnou zemi původu. Pokud tuto skutečnost neprokáže, žalovaný dále nezkoumá důvody pro udělení azylu. Žalobce v posuzované věci nezpochybnil relevantními důkazy a tvrzeními bezpečnost vlasti ani nesdělil, proč nevyužil možnosti ochrany ve vlasti. Žalovaný zopakoval argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí vedoucí k závěru, proč shledal žádost žalobce o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodnou.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k § 32 odst. 9 zákona o azylu. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).
13. Žaloba **není důvodná**.
14. V posuzované věci žalovaný shledal žádost o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Dle tohoto ustanovení správní orgán jako zjevně nedůvodnou zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 4 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona.
15. Podle § 2 bodu 16 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Moldavsko je v České republice považováno za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě*

z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“

16. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, „procedurální směrnice“). Přitom musí mimo jiné zohlednit informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
17. Oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS: *„Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2 zákona o azylu]. Judikatura je v tomto ohledu konstantní; srov. například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli (...). Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.“*
18. V posuzované věci měl žalobce obavy ze skupiny pašeráků drog a jejich napojení na policejní či armádní složky. Důvod ohrožení shledával v tom, že byl svědkem zadržení vozidla pašujícího drogy. Ze správního spisu a všech podání a pohovorů žalobce vyplynulo, že se ve vlasti se svými obavami z ohrožení života neobrátil na policii, či na jiné orgány, které by mu mohly zajistit ochranu. Ač byl vojákem, nesvěřil se ani nadřízeným, nepodal jakýkoli podnět vojenské správě. Jeho obavy z nečinnosti orgánů při jeho ochraně tak nevyplývaly z prožité situace a nebyly podloženy důkazy. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že u bezpečných zemí původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany, neboť dostupnost vnitrostátních prostředků ochrany je jednou z podmínek nezbytných k zařazení státu na seznam bezpečných zemí původu (blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 195/2006-149 či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, č. 4270/2022 Sb. NSS). Z informací založených ve spise nevyplývá, že by Moldavsko neumožňovalo, aby se žalobce bránil proti případnému nezákonnému postupu či nečinnosti státních orgánů. Žalobce dostupnost ochrany v Moldavsku relevantním způsobem nepochybnil, nevyužití vnitrostátních prostředků ochrany odůvodnil ničím nepodloženou vlastní úvahou, že je vyděračská skupina napojena na policejní či armádní složky, aniž by

k tomu kromě nezahájení stíhání pašeráků drog měl jakékoli indicie. Krajský soud se tak ztotožnil s žalovaným, že dostupnost řádné ochrany ve vlasti žalobce relevantním způsobem nezpochybnil.

19. Krajský soud má za to, že důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Moldavska. Výhrůžky ze strany soukromých osob, byť s politickým pozadím, a pouze subjektivně vyjádřenou obavu z újmy ze strany těchto osob, nelze považovat za důvody vedoucí k přezkumu žádosti žalobce z hlediska jednotlivých forem mezinárodní ochrany, pokud se žalobce v zemi původu ani nepokusil řešit svoji situaci za pomoci nástrojů ochrany, které mu právní řád země původu skýtá. V posuzované věci je tedy zásadní, jak již bylo uvedeno shora, že stěžovatel veden subjektivními a ničím nepodloženými obavami nevyužil vnitrostátní prostředky ochrany, kterými Moldavsko disponuje. Pouhá nedůvěra ve funkčnost orgánů poskytujících ochranu však nepostačuje jako relevantní důvod, pro který by žadatel o mezinárodní ochranu nemusel primárně využít prostředků vnitrostátní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37). Ničím nepodložená obava, že by mohla armáda či policie být propojena s pašeráky drog, není dostatečným důkazem pro to, aby žalovaný podrobil případ žalobce posouzení z hledisek § 12 a 14a zákona o azylu. Policie přitom není v zemi původu žalobce jediným státním orgánem, který by se mohl obavami žalobce zabývat, jak vyplývá ze shromážděných informací, lze se např. obrátit na Úřad veřejného ochránce práv. Žalobce neučinil ani jakýkoliv pokus o to, aby svoji situaci řešil nejprve v zemi původu, za využití jemu dostupných nástrojů ochrany. Pouhá skutečnost, že žalobce prostředek ochrany v zemi původu nepovažoval za účinný, neznamená, že účinným nebyl (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37).
20. Žalobce v žalobě také namítal, že v jeho případě si žalovaný neobstaral dostatek relevantních informací, a to ve vazbě k jeho tvrzení, že by mu policie s ohledem na vazby k osobám, které žalobci vyhrožovaly, nepomohla. K této námitce je však nutno uvést, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Moldavsko, Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu“ z října 2023, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Moldavska na seznam bezpečných zemí původu. Z ní mimo jiné vyplývá, že Moldavsko po posledních prezidentských volbách v listopadu 2020 posílilo právní stát, včetně reformy policie a kroků směřujících k reformě soudnictví. Došlo ke konsolidaci donucovacích a soudních struktur. Je proto třeba zdůraznit, že teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Moldavsko za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.
21. Status bezpečné země původu svědčí o tom, že v případě Moldavska je dostupná vnitřní ochrana před kriminálním jednáním soukromých osob. Tento předpoklad žalobce nad rámec obecných tvrzení důvodně nezpochybnil. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Moldavsko bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost

žalobce řádně posoudil. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 19. června 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně